

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

ΠΙΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Ψυχολογικοί παράγοντες που οδηγούν στη λήψη και ανάρτηση selfie στο Instagram

Βλάσης
Ραφαηλίδης

Εαρινό Εξάμηνο 2024-2025

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Περίγραμμα

Εισαγωγή

- Τι είναι selfie;
- Τα 3 στάδια της Selfie
- Γιατί εξετάζουμε μόνο το Instagram

Ανάπτυξη

Μεθοδολογία

Επίλογος

- Συμπεράσματα
- Παρατηρήσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

PGC ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Εισαγωγή: τι είναι Selfie;

- Το 2011, η πρώτη selfie δημοσιεύτηκε στο Instagram χρησιμοποιώντας το hashtag "selfie".
- Το αγγλικό λεξικό της Οξφόρδης ορίζει μια selfie ως «*μια φωτογραφία που κάποιος έχει τραβήξει από τον εαυτό του, ειδικά μια φωτογραφία που τραβήχτηκε με smartphone ή κάμερα web και μοιράστηκε μέσω κοινωνικών μέσων*».
- Το 2013 η "selfie" ονομάστηκε λέξη της χρονιάς του λεξικού της Οξφόρδης (Killingsworth, 2013).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Εισαγωγή: τι είναι Selfie;

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Εισαγωγή: τι είναι Selfie;

Λέξεις κλειδιά του ορισμού

- Φωτογραφία
- **Εαυτό**
- Smartphone ή κάμερα web
- **Διαμοιρασμός σε κοινωνικά δίκτυα**

Πόζα, ρόλος, ηθοποιός, Goffman

Πραγματικό, Ιδανικό, Κοινωνικό, Ψηφιακό

Κατακερματισμένος εαυτός, ανάλογα με το κοινωνικό μέσο Valkenburg και Peter (2011)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Εισαγωγή: Τα 3 στάδια της Selfie

- Λήψη
- Επεξεργασία
- Ανάρτηση σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Felig and Goldenberg (2023)

Ένα βιβλίο δεν είναι βιβλίο αν δεν διαβαστεί.

Β.Ραφαηλίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Εισαγωγή: Γιατί εξετάζουμε μόνο το Instagram;

- Γιατί κάθε φωτογραφία ερμηνεύεται από το πλαίσιο ανάγνωσης της. Ακόμα και η ίδια φωτογραφία ερμηνεύεται διαφορετικά σε άλλο μέσο κοινωνικής δικτύωσης.
- Γιατί το Instagram ήταν το πρώτο μέσο κοινωνικής δικτύωσης στο οποίο χρησιμοποιήθηκε selfie.
- Ειδική μελέτη που ανοίγει σε βάθος και δεν γενικεύει .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Μεθοδολογία

Αρχικός στόχος: μελέτη άρθρων τα οποία εμπεριέχουν σχετική έρευνα και παρουσίαση των αποτελεσμάτων της. Αυτή η προσέγγιση θα έδινε ακριβή απάντηση στο ερώτημά μας. Εντοπίσαμε συνολικά **17** άρθρα από τα οποία τα **8** είχαν ως μέσο κοινωνικής δικτύωσης το Instagram.

Εντοπίζεται κενό στην βιβλιογραφία για άρθρα τα οποία στηρίζονται σε έρευνα, οπότε:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Μεθοδολογία

Ανεύρεση και ανάγνωση **14** άρθρων (**6** άρθρα αποκλειστικά για το Instagram) αναρτημένων σε αξιόπιστες πηγές και επιστημονικά περιοδικά όπως *Journal of Media Psychology*, *Psychology of Popular Media*, *Cyberpsychology*, *Journal of Psychosocial Research on Cyberspace* κα. και σύγκριση των ερευνητικών αποτελεσμάτων με τα αποτελέσματα της αρθρογραφίας για εντοπισμό της διαφοράς μεταξύ της πράξης και της θεωρίας. Για τη σύγκριση χρησιμοποιήθηκε το σύνολο των άρθρων που αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στο Instagram δηλαδή **8+6 = 14**.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Συμπεράσματα

Κύριοι λόγοι, σε άρθρα με έρευνα, φαίνονται να είναι:

- Self-Promotion and **self-presentation**
- Seeking **popularity** and attention
- Narcissism
- Enhancing self-esteem and self-image
- Identity exploration and experimentation
- Peer affirmation and social interaction

Note 1: Με **έντονο πράσινο** ο κοινός τόπος με την αρθρογραφία χωρίς έρευνα

Note 2: Editing potentially correlating with negative self-evaluations

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Συμπεράσματα

Κύριοι λόγοι, σε άρθρα χωρίς έρευνα, φαίνονται να είναι:

- **Self-presentation**
- **Seeking** validation and approval
- **Enhancing self-esteem** and Positive Self-Perception
- **Social connection** and belonging
- **Popularity** and status seeking
- Archiving and documentation

Note 1: Με **έντονο πράσινο** ο κοινός τόπος με την αρθρογραφία με έρευνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Παρατηρήσεις

- Χρησιμοποιήσαμε τον όρο selfie και όχι αυτοφωτογράφιση διότι στην αυτοφωτογράφιση δεν απαιτείται κάμερα web για τη λήψη της φωτογραφίας ούτε το ανέβασμα αυτής σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο (που είναι χαρακτηριστικά που εμπεριέχοντα στον ορισμό της selfie).
- Θεωρούμε ότι πρέπει να υπάρχει διαχωρισμός στην κατηγορία selfie μεταξύ εκείνης η οποία περιέχει μόνο το πρόσωπο και εκείνης η οποία περιέχει όλο το σώμα ή/ και άλλα σώματα/αντικείμενα.
- Αν και οι ερευνητικές αναφορές βρίσκονται κυρίως σε συμφωνία με τις θεωρητικές αναφορές, δεν προσεγγίζονται θέματα ηθικής, αισθητικής, σημειολογίας, βουαγιερισμού, πολιτικής κτλ με αποτέλεσμα να υπάρχουν αρκετές selfie στο διαδίκτυο οι οποίες δεν εξηγούνται με βάση τα παραπάνω ευρήματα. Ακολουθούν ενδεικτικά παραδείγματα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΙΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Παρατηρήσεις

Selfie του Barack Obama με έναν Δανό υπουργό, την ημέρα της κηδείας του Nelson Mandela

Το φαινόμενο του ετεροφωτισμού·
γυρίζοντας την πλάτη μου στον έτερο.

Διάσημοι ηθοποιοί ποζάρουν για
 μια selfie κάνοντας την Samsung να
 πανηγυρίζει για την τεράστια
 απόδοση με μηδενική επένδυση.

« *Je selfie donc je suis* »
Elsa Godart

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Ενδεικτική Αρθρογραφία

Balanji, S., White, C., & Zaitsoff, S. (2023). 'Fake' Instagram use is associated with real differences in users' self-photo activities:

An exploratory investigation considering body satisfaction. *Eating Behaviors*, 50, 101777.

<https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2023.101777>

Ertürk, Y. D. (2016). Analysis of the relationship between Self-Esteem and levels of narcissism through selfies of Instagram

users. *AJIT-e Academic Journal of Information Technology*, 29–50. <https://doi.org/10.5824/1309-1581.2016.3.002.x>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Ενδεικτική Αρθρογραφία

Felig, R. N., & Goldenberg, J. L. (2023). Selfie-Evaluation: A Meta-Analysis of the relationship between selfie behaviors and Self-Evaluations. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 50(8), 1227–1250.

<https://doi.org/10.1177/01461672231158252>

Je selfie donc je suis: Les métamorphoses du moi à l'ère du virtuel : Elsa Godart : Free Download, Borrow, and Streaming :

Internet Archive. (2016, May 4). Internet Archive. <https://archive.org/details/jeselfiedoncjesu0000elsa>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

Ενδεικτική Αρθρογραφία

Jin, S. V., & Muqaddam, A. (2017). “Narcissism 2.0! Would narcissists follow fellow narcissists on Instagram?” the mediating effects of narcissists personality similarity and envy, and the moderating effects of popularity. *Computers in Human Behavior*, 81, 31–41. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.11.042>

Vendemia, M. A., & DeAndrea, D. C. (2018). The effects of viewing thin, sexualized selfies on Instagram: Investigating the role of image source and awareness of photo editing practices. *Body Image*, 27, 118–127.

<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2018.08.013>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Θέματα Κοινωνικής Ψυχολογίας στον Κυβερνοχώρο

ΠΜΣ ΚΥΒΕΡΝΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

**Ευχαριστώ για την
προσοχή σας!**

Βλάσης
Ραφαηλίδης